Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediu Centru (jud. Corneliu Guzun)
Dosarul nr. 2a-4629/24
(2-24026558-02-2a-19122024)

D E C I Z I E

9 iulie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul	Ana Panov
Judecătorii	Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier	Alina Dubenco
Interpret	Diana Guzun

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Alexandru Bargan, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ina Frunza-Bargan împotriva lui Alexandru Bargan, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 6 martie 2024, reclamanta Ina Frunza-Bargan, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Bargan, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că la *****, de către ***** a fost înregistrată căsătoria între reclamantă și pârât, fapt confirmat prin actul de căsătorie nr. 362.
Susține că, din cauza faptului că pârâtul deja de doi ani de zile a plecat din familie, și-a format o altă familie, având o altă relație, acordă timp foarte redus copiilor, fapt pentru care copiii suferă foarte mult, nu participă la educarea, întreținerea copiilor comuni, căsătoria între părțile aflate în litigiu a devenit o formalitate și respectiv nu există șansă de a fi păstrată familia.
Menționează că, din căsătorie au rezultat copii _____ și _____.

Susține că domiciliul copiilor minori urmează să fie stabilit cu mama, din motiv că părinții minorilor în prezent locuiesc separat, iar copiii domiciliază împreună cu mama sa. Totodată, reclamanta are un loc de muncă permanent deținând *funcția de* *****.

Afirmă că, se caracterizează pozitiv la locul de muncă, nefiind anterior atrasă la răspundere penală sau contravențională, nu a fost implicată în acțiuni de violență împotriva copiilor săi.

Remarcă totodată că, nu este orientată să limiteze pe copiii săi în comunicarea cu pârâtul și chiar insistă ca acesta direct să participe la educarea copiilor săi prin efectuarea vizitelor, participarea la evenimente de familie, implicarea în activitatea socio-culturală, însă din păcate pârâtul rar interacționează cu copiii săi.

Atrage atenția că, indiferent de relația pe care o are cu soțul său, copiii minori trebuie să beneficieze de grija și educația ambilor părinți. Totuși, ținând cont de atașamentul major al copiilor fața de mama sa, dar și raportând la dezinteresul pârâtului de a participa la educarea copiilor, ținând cont de interesul suprem al minorilor, reclamanta consideră că domiciliul minorilor urmează a fi stabilit împreună cu mama.

Referitor la pensia de întreținere, indică că, în coroborare cu prevederile articolelor 75, 76 din Codul familiei, precum și potrivit datelor Biroului Național de Statistică, reieșind din obligația părinților de a contribui financiar în mod egal la întreținerea copilului minor, aparent ar exista obligația pârâtului de a contribui cu o pensie de întreținere lunară în mărime de 1735,2 lei adică jumătate din minimul de existență. Totuși indică că, o asemenea sumă este una exagerat de mică în coraport cu starea social-economică din Republica Moldova. Potrivit raportului de stare a țării pentru anul 2023, realizat de către centrul analitic independent ”Expert-Grup”, autorii prognozează o creștere a Produsului Intern Brut de doar circa 3,3%, acesta fiind propulsat de creșterea compensatorie în agricultură de circa 30%, pe fundalul unui an agricol relativ favorabil, iar în 2024, economia va crește cu doar 2,6%, fiind sub potențialul său, din cauza cererii interne și externe slabe și a incertitudinii mari. Totodată, nu putem trece cu vederea și crizele de resurse energetice și războiul din Ucrainca, care au influențat substanțial economia Republicii Moldova, ducând la o crește substanțială a persoanelor sărace

Susține că, la stabilirea cuantumului pensiei pentru întreținere, instanța de judecată urmează să țină cont nu doar de minimul de existență, care reprezintă o sumă minimă necesară pentru supraviețuire, ci să țină cont de necesitățile copilului pentru a se dezvolta psiho-emoțional și cultural la același nivel cu alți minori de aceeași vârstă. Or, copiii reclamantei sunt pasionați de tehnologii informaționale, robotică și sport și participă la alte activități extrașcolare (STEP IT Academy Moldova, Robocode, fotbal și bazin), care sunt vital importante pentru a permite dezvoltarea multilaterală a copiilor, însă acestea nu sunt gratuite. Mai mult ca atât,

în fiecare anotimp va fi necesar de a fi procurate atât haine, cât și încălțăminte pentru ambii copii.
Conchide că, în conformitate cu articolul 31 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, statele recunosc dreptul copilului la odihnă și la timp liber, la joc și la activități recreative proprii vârstei sale, de a participa în mod liber la viața culturală și artistică. Statele părți vor respecta și vor promova dreptul copilului de a participa în mod deplin la viața culturală, artistică și vor încuraja asigurarea unor posibilități corespunzătoare și egale pentru activitatea culturală, artistică, recreativă și de odihnă.
Notează că, în cazul stabilirii unei pensii de întreținere pentru pârât în limita prevăzută de Biroul Național de Statistică, reclamanta va putea acoperi cheltuielile pentru ca copiii săi doar pentru ca aceștia să supraviețuiască, însă nu și pentru le crea un mediu de dezvoltare multilaterală.
Subliniază că, datorită faptului că reclamanta și pârâtul nu domiciliază împreună, aceasta nu cunoaște dacă este sau nu angajat în câmpul muncii soțul său, reclamanta este îndreptățită de a solicita instanței de judecată în corespundere cu art. 76 alin. (1) Codul familiei, stabilirea cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75 Codul familiei. Astfel, consideră echitabilă stabilirea obligației pârâtului la achitarea unei pensii de întreținere lunară pentru fiecare copil minor în mărime de 4000 lunar și concomitent a unei cote de ¼ din alte venituri pe care le va avea pârâtul, începând cu data depunerii prezentei cereri în judecată și până la atingerea majoratului de către copilul minor.
Solicită desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori: ***** și *****, împreună cu mama Ina Frunza-Bargan, încasarea din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, a pensiei de întreținere în mărime de 4000 lei lunar, pentru fiecare copil, iar în total 8000 lei și concomitent în conformitate cu art. 76 alin. (1) Codul Familiei, obligarea achitării în folosul reclamantei unei cote de ¼ din alte venituri pe care le va avea pârâtul, începând cu data depunerii prezentei cereri în judecată și până la atingerea majoratului de către copiilor minori, încasarea din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de timbru, a taxei de stat și a altor cheltuieli care vor fi suportate pe parcursul examinării cauzei de către reclamantă.

Poziția instanței de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Ina Frunza-Bargan și Alexandru Bargan, înregistrată în Registrul actelor de stare civilă de către *****, la *****, sub numărul 362. S-a determinat domiciliul copiilor

minori ***** *și* *****, cu mama acestora, Ina Frunza-Bargan. S-a încasat lunar din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, pensia de întreținere în mărime fixă de 4000 (patru mii) lei, pentru fiecare copil, iar în total suma de 8000 (opt mii) lei, începând cu data de 6 martie 2024 și până la atingerea majoratului copiilor minori sau schimbarea situației materiale a părților. S-a încasat din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, taxa de stat în mărime de 700 lei, taxa de timbru în mărime de 200 lei, și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei. S-a încasat, în folosul statului, taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei în baza hotărârii judecătorești în mărime de 500 (cinci sute)%, ceea ce reprezintă 250 lei, de la pârâtul Alexandru Bargan. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 16 octombrie 2024, apelantul Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.
4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Olga Cojocaru în mod automat-aleatoriu pe data de 19 decembrie 2024.
5. Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, în temeiul Dispoziției nr. 35 din 31 decembrie 2024, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu pe data de 20 ianuarie 2025.
6. Prin încheierea Curţii de Apel Centru din 29 ianuarie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelantul Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun. S-a acordat apelantului Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2915,47 lei și a dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 lei. S-a explicat apelantului și reprezentantului său, că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.

7. La 4 martie 2025, apelantul Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun, a înlăturat în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curţii de Apel Centru din 29 ianuarie 2025, a fost recepționată la 27 februarie 2025, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică.
8. Prin încheierea Curţii de Apel Centru din 5 februarie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de apelantul Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun.

Argumentele părţilor:

9. În motivarea apelului a indicat că nu este de acord parțial cu hotărârea instanței de fond, fiind pasibilă de a fi casată.

Menționează că instanţa eronat a interpretat şi greșit a aplicat norma legală care se referă la încasarea pensiei de întreţinere. Indică că, nici odată nu a fost împotrivă să participe la întreţinerea copiilor, numai că instanţa greșit a identificat soluția, or, instanţa trebuie să ia în considerare şi starea materială a părţilor. Plus la aceasta instanţa şi-a întemeiat concluziile pe interpretarea incorectă a legislației deoarece conform art. 74 Codul familiei, ambii părinți sunt obligați să participe la întreţinerea copilului minor şi în acest caz sumele care constituie valoarea minimului de existență a unui copil trebuie de împărțit la doi, ținând cont de faptul că ambii părinți au drepturi şi obligații egale în privinţa copiilor.

Notează că instanța de fond a mai constatat că suma de 8000 lei pentru întreţinerea copiilor este rezonabilă, fapt cu care apelantul nu sunt de acord, deoarece suma solicitată este exagerat de mare, şi nu are posibilitatea să o achite. Totodată privind datele Biroului Național de Statistică, cu privire la coșul minim de consum pentru un copil cu vârstă de la 1 la 6 ani pentru anul 2024, în orașe mari este de 2471,4 lei. Deoarece la întreţinerea copilului sunt obligați să participe ambii părinți, suma care urma să fie încasată este de 1235,7 lei, fiind de acord să achite suma de 2000 lei.

Consideră că, instanța incorect a admis şi cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3900 lei. Conform prevederilor art. 96 din Codul de procedură civilă, aceste cheltuieli trebuie să fie reale, necesare şi rezonabile, iar în cazul dat, consideră că aceste cheltuieli nu au fost necesare.

Punctează că înainte de judecarea litigiului dat, a căzut de acord către intimată, unde a indicat că este de acord cu pretențiile înaintate, cu mici condiții, şi urma să se întâlnească la notar, pentru a se clarifica, fapt care nu s-a întâmplat. Mai mult ca atât, negocierile, schimbul de scrisori, au fost făcute prin telefon, aplicația Viber, intimata știind unde domiciliază. De nenumărate ori a vorbit cu intimata că are posibilitate reală de a achita suma de 1500 lei fiecărui copil și respectiv cele necesare lor, luând în considerație că nu era încadrat în câmpul muncii, iar la

moment începând cu data 1 ianuarie 2025 este angajat în calitate de instalator la ***** cu un salariu de 5500 lei lunar.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea în care instanţa a încasat pensia de întreţinere a copiilor minori în mărime de 4000 lei lunar pentru fiecare copil, adică în total 8000 lei lunar, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie luată în considerație poziția apelantului referitor la litigiul în cauză şi anume să fie încasată suma de 1500 lei fiecărui copil adică în total suma de 3000 lei, reieşind din circumstanţele cauzei şi situația de fapt și de drept. Iar în rest capătul de hotărâre care se referă la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3900 lei, să fie casat ca nefondat.

10. În şedinţa instanței de apel, apelantul Alexandru Bargan și reprezentantul său, avocatul Veaceslav Crăciun, au solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Intimata Ina Frunza-Bargan, în ședința instanței de apel, fiind legal citată, nu s-a prezentat, însă la 8 iulie 2025 a depus o cerere privind examinarea cauzei în lipsa sa. Concomitent, Colegiul reține că la 19 iunie 2025, intimata Ina Frunza-Bargan a prezentat referință la cererea de apel, solicitând respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.
Intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, fiind legal citat, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, însă la 10 aprilie 2025 prin intermediul poștei electronice, a depus referință la cererea de apel, solicitând ca la emiterea hotărârii să se țină cont de interesul superior al copiilor. La fel, a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului.
Intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru, fiind legal citat, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat.
Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

11. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
12. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
13. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină

hotărârea primei instanţe.

14. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
15. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
16. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
17. Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
18. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
20. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

21. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
22. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.
23. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la ***** a fost înregistrată căsătoria dintre Alexandru Bargan și Ina Frunza-Bargan, la *****.
24. Din căsătoria părților, s-au născut copilii comuni: ***** și *****.
25. Invocând că la moment nu mai formează o familie, la 6 martie 2024, reclamanta Ina Frunza-Bargan, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Bargan, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru solicitând desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori: ***** și *****, împreună cu mama Ina Frunza-Bargan, încasarea din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, a pensiei de întreținere în mărime de 4000 lei lunar, pentru fiecare copil, iar în total 8000 lei și concomitent în conformitate cu art. 76 alin. (1) Codul Familiei, obligarea achitării în folosul reclamantei unei cote de ¼ din alte venituri pe care le va avea pârâtul, începând cu data depunerii prezentei cereri în judecată și până la atingerea majoratului de către copiilor minori, încasarea din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de timbru, a taxei de stat și a altor cheltuieli care vor fi suportate pe parcursul examinării cauzei de către reclamantă.
26. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Ina Frunza-Bargan și Alexandru Bargan, înregistrată în Registrul actelor de stare civilă de către *****, la *****, sub numărul 362. S-a determinat domiciliul copiilor minori ***** *şi* *****, cu mama acestora, Ina Frunza-Bargan. S-a încasat lunar din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, pensia de întreținere în mărime fixă de 4000 (patru mii) lei, pentru fiecare copil, iar în total suma de 8000 (opt mii) lei, începând cu data de 6 martie 2024 și până la atingerea majoratului copiilor minori sau schimbarea situației materiale a părților. S-a încasat din contul lui Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, taxa de stat în mărime de 700 lei, taxa de timbru în

mărime de 200 lei, și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei. S-a încasat, în folosul statului, taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei în baza hotărârii judecătorești în mărime de 500 (cinci sute)%, ceea ce reprezintă 250 lei, de la pârâtul Alexandru Bargan. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

27. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Alexandru Bargan, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea în care instanţa a încasat pensia de întreţinere a copiilor minori în mărime de 4000 lei lunar pentru fiecare copil, adică în total 8000 lei lunar, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie luată în considerație poziția apelantului referitor la litigiul în cauză şi anume să fie încasată suma de 1500 lei fiecărui copil adică în total suma de 3000 lei, reieşind din circumstanţele cauzei şi situația de fapt şi de drept. Iar în rest capătul de hotărâre care se referă la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3900 lei, să fie casat ca nefondat.
28. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
29. În corespundere cu prevederile art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
30. În baza prevederilor art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.
31. Conform prevederilor art. 18 alin. (1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, legiuitorul prevede expres că, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

32. Prin titlul IV din Codul familiei legiuitorul a instituit obligația de întreținere dintre membrii familiei, în special capitolul 12 a reglementat obligația de întreținere dintre părinți și copii.
33. Colegiul remarcă, că potrivit cererii de apel, dezacordul apelantului Alexandru Bargan cu hotărârea atacată, se reduce la mărimea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și în partea încasării cheltuielilor de judecată, **cu desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, apelantul fiind de acord**.
34. ***Cu privire la cerința înaintată de către Ina Frunza-Bargan privind încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori***, Colegiul atestă că instanţa de fond în mod întemeiat a admis acest capăt de acțiune, dispunând spre încasare de la Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, pensia de întreținere în mărime fixă de 4000 (patru mii) lei, pentru fiecare copil, iar în total suma de 8000 (opt mii) lei, începând cu data de 6 martie 2024 și până la atingerea majoratului copiilor minori sau schimbarea situației materiale a părților, din următoarele considerente.
35. Astfel, potrivit prevederilor art. 74 din Codul familiei, părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.
36. Colegiul reţine că conform art. 75, alin.(1)-(3) din Codul familiei, cu privire la cuantumul pensiei de întreţinere încasate pentru copilul minor, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanțe importante. În cazul în care unii copii rămân cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.
37. În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate

să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

38. Colegiul notează că potrivit pct. 4 al hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, prevede că, conform art.75 Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. Fiind vorba de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispoziţiile art.75 Codul familiei, din care rezultă că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariu şi/sau din alte venituri ale pârâtului, încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale.
39. În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sânt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, cu toate că reclamantul a solicitat încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, instanţele judecătoreşti urmează să dispună încasarea pensia de întreţinere pentru copilul minor, conform prevederilor art.76 alin.(1) Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.
40. În acest sens, nu va fi considerat că, la pronunțarea hotărârii, instanţa judecătorească a depășit limitele pretenţiilor înaintate de reclamant, deoarece pretenția înaintată de către reclamant ține de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, iar în conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor,

care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

41. Totodată, în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.
42. În baza prevederilor pct.5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, privind practica judiciară de soluționare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, potrivit art.76 alin.(1) Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.
43. Instanța de apel reține că, în speță, pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** și *****, în mărime fixă de 4000 (patru mii) lei, pentru fiecare copil, iar în total suma de 8000 (opt mii) lei, începând cu data de 6 martie 2024 și până la atingerea majoratului copiilor minori, care a fost dispusă spre încasare de prima instanță, este justificată şi nu urmează a fi modificată.
44. Colegiul remarcă că, instanţa de fond just a reținut că cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu art. 76 alin. (1) Codul familiei, se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor şi păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul de un trai decent al copilului.
45. Instanța de fapt ține cont și de aportul fiecăruia din părinți, **toate obligațiile zilnice** ce țin de educația, grija, protecția copilului, timpul necesar de acordat copilului zilnic ține de mama – intimată, cu atât mai mult că *****, este de vârstă fragedă iar ***** este de vârstă adolescentă.
46. Potrivit art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau,

după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

47. Conform clauzelor cu caracter de recomandare, expuse în Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 15 aprilie 2013 ”la încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor se va lua în considerare, ca circumstanţă stabilită, informaţia prezentată de Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existenţă pentru un copil şi nu informaţia despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informaţia cu privire la mărimea minimului de existenţă, deoarece pensia se încasează pentru întreţinerea copilului minor. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ţine cont şi de dispoziţiile art.58 alin. (1) şi art.74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că „*părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat”*. Tot aceste dispoziţii se conţin şi în art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că „*ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia* ”.
48. Colegiul atrage atenția că întreţinerea unui copil nu presupune doar asigurarea materială a acestuia, ci şi educarea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială, tratarea lui în caz de îmbolnăvire (tratarea în acest caz nu presupune doar procurarea medicamentelor), ***ceea ce implică cheltuieli suplimentare, eforturi şi stres din partea părintelui căruia i-a fost lăsat spre domiciliere şi îngrijire copilul.***
49. Potrivit art. 2 din Legea nr. 152 din 5 iulie 2012 cu privire la minimul de existenţă, **minimul de existență este un indicator** ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății şi pentru susţinerea viabilității omului.
50. Astfel, reieșind din obligația ambilor părinți de a își întreține copii minori, instanța de fond just a ajuns la concluzia de a încasa de la Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, pensia de întreținere în mărime fixă de 4000 (patru mii) lei, pentru fiecare copil, iar în total suma de 8000 (opt mii) lei, începând cu data de 6 martie 2024 și până la atingerea majoratului copiilor minori.
51. Respingând apelul instanța de apel pune în evidență faptul că instanța de fond corect a argumentat și a reieșit concret din situația materială reală a părinților, iar apelantul Alexandru Bargan, nu a prezentat alte probe întru combaterea poziției Inei Frunza-Bargan, că suma cerută este exagerată și tatăl nu are

posibilitatea reală de a achita pensia alimentară în cuantumul stabilit, că nu are alte venituri suplimentare. Este o poziție declarativă, fără suport juridic.

52. Colegiul reține că apelantul Alexandru Bargan a prezentat certificatul nr. 1 din 20 ianuarie 2025, potrivit căruia se confirmă faptul angajării ultimului în câmpul muncii, cu un salariu lunar de 5500,00 lei, însă apelantul-pârât nu a prezentat și alte probe care să demonstreze lipsa unor venituri suplimentare, oficiale sau neoficiale.
53. La acest compartiment, în lipsa unor dovezi concludente privind situația financiară reală a apelantului, instanța apreciază declarațiile apelantului ca fiind declarative, care nu reflectă în totalitate veniturile efectiv realizate de Alexandru Bargan.
54. ***Referitor la cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată***, Colegiul atestă că instanța de fond just a dispus spre încasare de la Alexandru Bargan, în beneficiul Inei Frunza-Bargan, taxa de stat în mărime de 700 lei, taxa de timbru în mărime de 200 lei, și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei.
55. La acest compartiment, Colegiul reține că conform prevederilor art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
56. Conform prevederilor art. 90 din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: a) sumele plătite martorilor, interpreţilor, experţilor şi specialiştilor; b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la faţa locului; c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată; d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă; e) cheltuielile suportate de cetăţenii străini şi de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; f) cheltuielile de căutare a pîrîtului; g) cheltuielile de efectuare a expertizei; h) cheltuielile de executare a actelor judiciare; i) cheltuielile de asistenţă juridică; j) cheltuielile de declarare a insolvabilităţii; k) compensaţiile pentru timpul de muncă pierdut; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.
57. Conform prevederilor art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
58. Conform prevederilor art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care

a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată de avocat.

59. În așa împrejurări, reținând dispozițiile sus menționate, în legătură cu faptul că cererea de chemare în judecată depusă de Ina Frunza-Bargan, a fost admisă parțial, Colegiul consideră că instanța de fond just a dispus compensarea cheltuielilor de judecată.
60. Distinct din cele constatate, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor invocate de către apelantul Alexandru Bargan, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
61. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantul-pârât, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.
62. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 Cod de procedură civilă, apelantul-pârât, în fața instanţei de fond, nu a adus careva probe în susținerea poziției sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acțiunea.
63. În plus, este important de remarcat faptul că apelantul-pârât, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
64. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelantul Alexandru Bargan.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 9 octombrie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan